

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 110. — Štev. 110.

NEW YORK, FRIDAY, MAY 10, 1940—PETEK, 10. MAJA, 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (avtomat. model) in
praznikov).
ZA \$6.— NA LETO NAD 300 IZDAJ

VPAD V HOLANDSKO in BELGIJO

Nemci bombardirali letališča pri Bruslju

Holandci preplavili deželo, da vstavijo Nemce Nujna pomoč zaveznikov potrebna

AMSTERDAM, Holandska, 10. maja: Nemška armada je danes zgodaj zjutraj vpadla na Holandsko, Belgijo in Luksenburško. Predno je pričelo vojaštvo korakati čez mejo, so nemški letalci bombardirali letališča in s padali izkrcali vojake na strateških točkah.

Holandci so se postavili v bran in oznanili, da se nahaja Holandska v vojni z Nemčijo. Protizračni topovi so sprejeli nemške bombnike. Na vodnih obrambnih napravah so odprli zatvornice in voda je zalila nižje ležeče kraje. Šest nemških bombnikov je bilo izstreljenih.

50 BOMBNIKOV NAD NIJMEGENOM

Nad Nijmegenom, 60 milj jugovzhodno od Amsterdamu je letelo 50 nemških bombnikov. S padali se je izkrcalo veliko število nemških vojakov pri Sliedrechtu, Delftu in mnogih drugih krajih.

Nekaj vojaštva se je prepeljalo s čolni iz gumija čez reko Maas na Holandsko.

NEMŠKA ARMADA VPADLA V BELGIJO

BRUSELJ, Belgija, 10. maja:

Nad 100 nemških aeroplanov je letalo nad Brusljem v zgodnjih jutranjih urah, takoj nato pa je pričela nemška armada prihajati v deželo. Nemški bombniki so bombardirali letališča pri Bruslju. Ravno tako so bombardirali letališča pri Antwerpenu.

S padali so se nemški vojniki izkrcali pri Haaseltu v vzhodni Belgiji. Na nemško-belgijski meji je slišati artilerijsko streljanje.

Uradno je bilo naznanjeno, da se belgijska armada brani.

BELGIJA IN HOLANDSKA PROSITA ZAVEZNIKE POMOČI

LONDON, Anglija, 10. maja:

Angleška vlada je prejela prošnjo za pomoč od Belgije in Holandske. Vlada je obema deželama takoj poslala odgovor.

Takoj, ko je prišlo poročilo o vpadu v Belgijo in Holandsko, se je angleški kabinet sestal na izvanredni seji.

NEMČIJA BO VAROVALA NEVTRALNOST ZAVOJEVANIH DRŽAV

BERLIN, Nemčija, 10. maja:

Vlada je danes naznanila, da je dobila armada povelje, da prevzame "varstvo in nevtralnost Belgije, Holandske in Luksenburške."

Nemčija pravi, da ima nepreklicne dokaze, da so nameravali zavezniki vdariti na Nemčijo skozi Holandsko in Belgijo. Za vpad je bil objavljen skoraj isti povod, kot za Dansko in Norveško. O vpadu so bile obveščene vse tri dežele. Nemškemu narodu je vpad naznanil propagandni minister Joseph Goebbels po radio.

Rusija svari države glede Balkana

Republikanci snubijo delavstvo

Težavna naloga je poverjena bivšemu predsedniku Hooveru in Hurleyu, ki je bil vojni tajnik v njegovem kabinetu.

WASHINGTON, D. C., 7. — Republikanski voditelji so uverjeni, da se ne smejo zanašati na zmago, če ne dobe pretežne večine delavstva na svojo stran. To bo pa skrajno težko, kajti ameriškem delavstvu so zadnja leta republikanske administracije še vedno v živem spominu.

Toda poskusiti je treba, mogoče se bo pa le obneslo. Težavna naloga te snubitve je poverjena bivšemu predsedniku Herbertu Hooveru in Patricku J. Hurleyu, vojnemu tajniku v Hooverovem kabinetu.

Zdaj pred volitvami ne delajo nobene razlike med Lewisovim Kongresom in Ameriško delavsko federacijo. Dobrodošel jim bo glas vsakega delavca, pa naj pripada delavcu tej ali oni organizaciji.

Ko se je zvedelo, da je bilo Hooveru in Hurleyu naročeno, zbrati delavstvo pod republikansko zastavo, so poznavalci razmer odločno ugovarjali, češ, da moža delavstvu nista kaj posebno priljubljena in da bi bila za tako stvar dosti bolj primerna bivši predsedniški kandidat Alf Landon in senator McNary, ki sta že vsaj ko-

likor toliko liberalna.

Hooverovi pristaši pa dokazujejo nasprotno. Hoover ima baje med delavskimi voditelji, posebno pa pri Ameriški federaciji, dosti osebnih prijateljev, ki so ga pogostokrat obiskali v Beli hiši. Delavstvo ga ceni tudi vsled tega, ker je ostro kritiziral pomožnega generalnega pravdnika Arnolda, kateri je obtožil voditelje stavbinskih delavcev kršenja protitrustnih postav.

Patrick J. Hurley je baje velik prijatelj Johna L. Lewisa.

Republikanski voditelj se je Lewis še prav posebno priljubil, ko je kritiziral predsednika Roosevelta na konvenciji United Mine Workers v Columbus, O. Takrat je Lewis očital Rooseveltu, da se preveč briga za vnanjo politiko in da ne posveča domačim zadevam potrebne pažnje. Temu očitku so se pridružili seveda tudi republikanci. Republikanski narodni konvenciji bo predložena platforma, vsebujoča obljube glede najugodnejše delavske zakonodaje. S tem bodo skušali republikanci privabiti delavstvo v svoj tabor.

Smrt delav. voditelja

V Londonu je umrl v visoki starosti George Lansbury, ki je zadnja leta svojega življenja posvetil prizadevanjem za ohranjenje miru.

LONDON, Anglija, 8. maja. — Tukaj je umrl v starosti 81 let znani angleški delavski voditelj in delavski politik Geo. Lansbury. Zbolel je na črevesju ter se je zadnje tedne nahajal v neki londonski bolnišnici.

Lansbury je bil eden najstarejših angleških politikov, ter se je izza svoje mladosti boril proti "sistemu". Bil je član angleške delavske stranke ter je dolgo let zastopal v poslanski zbornici londonska volilna okraja Bow in Bromley.

Zadnji čas je z vso vnemo nasprotoval vojni ter pri vsaki priliki poudarjal, da ne sme biti vojna v nobenem slučaju sredstvo narodne politike.

Ko so se začeli lanskega marca zbirati nad Evropo vojni oblaki, je pisal Lansbury papežu Piju XII. naj skliče konferenco voditeljev vseh vero-

izpovedi, ki naj bi izvedli na državniški potreben pritisk in tako preprečili pretečo vojno.

Lanskega oktobra, par dni pred izbruhom vojne, je govoril v angleški poslanski zbornici ter svaril narodne zastopnike pred bližajočo se nevarnostjo. Pisal je tudi predsedniku Rooseveltu, naj porabi ves svoj vpliv za ohranjenje miru.

Leta 1912 je Lansbury postal magar ustanoviti glasilo delavske stranke "Daily Herald" in ga je par let urejeval.

Ko je leta 1931 Ramsay MacDonald izstopil iz delavske stranke, ker je postal načelnik "narodnega kabineta", je Lansbury prevzel vodenstvo stranke. Iz stranke je izstopil leta 1935, ko so začeli delavski poslanci v zbornici zahtevati, naj vlada uvede vojaške sankcije proti Italiji, ki je napadla Abesinijo.

JEKLO IN VOJNA

Največje ameriško jeklarsko podjetje izraablja v produkcijske svrhe 63 odstotkov svoje zmoglosti.

Na letnem zborovanju delničarjev največjega jeklarskega podjetja v Ameriki in na svetu sploh—United States Steel Corporation—ki se je vršilo v Hoboken, N. J., je govoril predsednik Edward R. Stettinius. Njegova izvajanja so bila zelo optimistična.

Stettinius je rekel, da obratuje njegovo podjetje 63 odstotno, dočim je znašala lani produkcija komaj 43 odstotkov.

Predsednik Stettinius je star štirideset let in je mož velikih trgovskih zmoglosti.

Glede vojnih dobičkov je rekel, da so ena najbolj varljivih stvari na svetu. Vojna ni bila še nikomur v prid, in če povzroči sempam kakšno prosperiteto, je to le navidezna prosperiteta, ki se prej ali slej britko mašuje.

U. S. Steel Corporation bo prodala letos v inozemstvo le trinajst odstotkov svoje produkcije, dočim je bil lani eksport še bolj pičel. Znašal je namreč le devet odstotkov.

Pretirane cene

Pomožnemu generalnemu pravdniku, ki preiskuje kršenje protitrustnih postav, manjka sredstev. — Trgovski monopoli prete uničiti male trgovce.

WASHINGTON, D. C., 8. maja. — Pomožni generalni pravdnik Thurman Arnold, ki je spravljal pred sodišče že več unijski voditeljev ter jih obtožil kršenja protitrustnih postav, je izjavil, da bi rad nastopil tudi proti pretiranim cenam, ki jih morajo plačevati preprosti ljudje za življenjske potrebščine.

Po njegovem mnenju bi bila ta kampanja zelo uspešna, toda denar, ki ga je dovolil kongres za take preiskave, je že pošel.

Ako bo dovolil kongres še nekaj denarja, se bo podal Arnold z vso vnemo na delo. Veletrgovcem je treba prikrajšati prevelike dobičke, kajti nekateri stvari so se že tako podražile, da so preprostim delavcem skoro nedostopne.

Ko bi bili dognani vzroki pretiranih cen in bi brezsrčne profiterje zadela zaslužena kaznen, bi začel Arnold preiskovati upravo Pullamanovih

Panslavizem se zopet dviga

SOFJA, Bolgarska, 10. maja:

Rusija je obvestila Nemčijo, zaveznike in Italijo, da želi, da nobena teh držav ne prične kakih pusto-lovščin na Balkanu.

O tem ste bili obveščeni tudi Jugoslavija in Bolgarska, ki boste najbrže z Rusijo stopili v vojaško zvezo.

Do tega koraka se je Rusija odločila, ker se je v bližini jugoslovanske meje zbiralo nemško in italijansko vojaštvo, v Aleksandriji v Egiptu pa je zbrano močno zavezniško vojno brodovje.

Rusija je posvarila pred "pogubonosnim spopadom" na Balkanu med državama v osišču in zavezniški.

BEOGRAD, Jugoslavija, 10. maja. — Vsporedna poročila o ruski in zavezniški jamščini Jugoslaviji dajejo diplomatskim krogom povod za domnevanje, da bodo mogoče Rusija, Anglija in Francija skupno nastopile proti osišču Rim-Berlina.

Za jugoslovansko naklonjenost se potegujejo zavezniki

Medtem ko Anglija in Francija skušate pridobiti Jugosla-

vijo za to, da sprejme njuno ponudbo, se Jugoslavija kaže mnogo bolj naklonjeno Rusiji. Ako pa Jugoslavija pričakuje pomoči od vzhoda in zapada, pa ni povsem jasno. Mogoče, da se z mnogo boljso voljo obrača proti vzhodu.

V času, ko se pripravljate Nemčija in Italija in tudi zavezniki za vpad v majhne balkanske države, bo mogoče vojna odvrnjena s tem, da bo sklenjena vojaška zveza med Jugoslavijo in Rusijo.

Gen. Maksimovič se bo posvetoval z Rusi.

Uradno je bilo naznanjeno, da bo v kratkem odšla v Moskvu vojaška misija pod vodstvom nadzornika narodne obrambe generala Vojina Maksimoviča in se bo posvetovala z ruskimi vojaškimi voditelji.

Diplomatski krogi so uverjeni, da bo ta obisk imel za posledico vojaško zvezo med Rusijo in Jugoslavijo.

Panslovansko gibanje zopet obnovljeno

V Jugoslaviji se je zadnje čase pričela velika agitacija, da se Jugoslavija skupno z Bolgarsko zveže z Rusijo, "materjo Slovanov". S tem se je v Jugoslaviji ponovilo panslovansko gibanje iz predvojnih časov.

Trgovska pogajanja med Rusijo in Jugoslavijo se nadaljujejo. Pred nekaj dnevi je bilo rečeno, da so se trgovska pogajanja tudi razvila v politične pogovore. Ministrski podpredsednik dr. Vladko Maček pa je 24. aprila rekel, da bodo trgov. odnosajem prav gotovo sledili trgovski odnosi.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the
corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. —
Subscription Yearly \$6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50. — Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJE
IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAITE nam IZBOLJŠATI
LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ pla-
čano naročnino. Časopis mora odgovarjati po-
trebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je
namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

ITALIJANSKA TRGOVINA

S parnikom "Rex" je odpotoval proti New Yorku ugleden italijanski diplomat signor Allesandri, ki se bo začel pogajati glede sklenitve trgovinske pogodbe med Italijo in Združenimi državami. Ta pogajanja bodo posledica Wellesovega potovanja po Evropi. To je najbrž vse, kar je dosegel ameriški državni podtajnik Sumner Welles, katerega je bil poslal predsednik Roosevelt proučevati evropski položaj.

V Washingtonu se niso nikdar kaj prida navduševali za pogobe s fašistično Italijo. Italijanska trgovina temelji predvsem na izmenjavi, poleg tega so pa tudi razni politični razlogi, ki jih je treba vpoštovati.

Mussolini namreč zahteva, da mora vse pogodbe s tuji-mi državami podpisati kralj Victor Emanuel III. kot cesar Abesinije. Ker Združene države niso priznale zavojevanja Abesinije, je nadaljna velika ovira. Ker si pa ameriška vlada prizadeva preprečiti vstop Italije v vojno, bo predsednik mogoče prezrl "nevažno" dejstvo, da je Italija podjarmila Abesinijo.

Če se bodo trgovinska pogajanja sploh začela in ugodno zaključila, je zelo dvomljivo, da bi se trgovina med Ameriko in Italijo posebno povečala.

Vse je namreč odvisno od Hitlerja če bo mnenja, da mu Mussolini lahko več koristi v vlogi nakupnega agenta kot pa v vlogi sobojevnika na fronti.

Leta 1938 je kupila Italija od Združenih držav za 58 milijonov dolarjev blaga, od septembra 1939 do marca 1940 pa za 53 milijonov dolarjev. Iz tega je razvidno, da kupuje Italija od Amerike za Nemčijo in sicer v prvi vrsti tisto blago, ki si ga Nemčija zaradi zavezniške blokade ne more drugod nabaviti. V Italijo je šlo posebno dosti bakra in cinka. Da ga Italija ni zase potrebovala, je unevno samo po sebi.

Precej slični odnosi so med Rusijo in Anglijo. Anglija skuša s pomočjo trgovine prekiniti zvezo med Rusijo in Nemčijo in ji vztraja kot ji pač more in ji gumij, mašinerijo in orodje ceneje prodaja kot pa Amerika. Toda v Londonu se motijo, če mislijo, da se jim bo s tem posrečilo odtujiti Rusijo Nemčiji, kot se tudi motijo v Washingtonu, ako domnevajo, da bodo z pomočjo trgovinskih pogodb spravili Mussolinija v zavezniški tabor.

Rusija bo ostala zaveznica Nemčije, dokler in v kolikor ji bo ta zveza v korist v ostalem pa bo vodila samostojno vna-jno politiko.

Italija bo držala s Hitlerjem, ker se edinole s Hitlerje-vo pomočjo utegnejo uresničiti Mussolinijeve želje. Niti Stalin niti Mussolini ne verjameta v uspešnost demokracije, kaj-ti diktatorjem gre vse hitreje izpod rok. Diktatorjev ne kontrolirajo parlamenti; mogoče jim je tajno oboroževati in spletkariti ter neovirano črpati iz ljudstva ogromne vsote, potrebne za oboroževanje.

Med diktatorje ni mogoče zasejati nesloge. Družijo jih skupni materialni interesi in isti politični nazori.

Papež in vojna

VATIKAN, 8. maja. — Danes je sprejel papež Pij nad pet tisoč romarjev iz raznih delov sveta. Med romarji je bilo posebno dosti novoporočencev. Pri tej priliki je imel papež pomemben govor, v katerem je izrazil svojo bojazen, da se bo vojna v kratkem razširila.

Romarje je pozval k goreči molitvi.

Vozniki busov stavkajo v Londonu

LONDON, Anglija, 8. maja. — V Londonu počiva skoro ves promet, kajti vozniki bus-ov in pouličnih železnice so za-stavkali. Več tisoč uslužbencev je dospelo prepozno na delo. Zastavkali so, ker so kom-panije spremenile vozni red in podaljšale delovni čas.

RUDNIŠKA NESREČA

Kirkland Lake, Ont., 10. ma-ja. — V soboto se je utrgala skala v Lake Shore Mine rud-niku in je bil pri tem poškodo-van Eli Kordič, ki pa je na-slednji dan v bolnišnici v Kirk-land Lake umrl. Stanoval je pri Johnu Golubu.

Kordič je bil star 35 let in doma iz Jugoslavije, kjer za-pušča ženo in dva otroka. V Kanado je prišel pred kakimi 11 leti ter je bil pri Lake Shore Mine zaposlen 9 let.

Natakar priznal fri umore

MARTINS FERRY, O., 7. maja. — Tukaj so aretirali dvainpetdesetletnega n a t a -karja Williama Sevastisa, ki je po dolgem obotavljanju pri-znal, da je usmrtil in oropal tri moške.

Materinski dan

Imam željo napisati par vr-stic za Materinski dan. Tebi, draga mati iz daljne tujine, kamor nas je nemila usoda po-gnala, daleč preko meja in sil-nega morja, v zavesti, da se vidimo še kdaj. Ali naš up in nada so nas daleč prevarali. Ločitev od naših dragih, kar nas je po svetu iz naše lepe Slo-venije, je bila po večini za vedno. Seveda jih je tudi mnogo, ki jim je bila usoda mila, da so mogli obiskati en-krat ali večkrat svoje drage.

Ti mati, pustili smo Te v žalostnih dneh in jokala si za nami in se tolažila s tem, da se še vidimo. Kdo bi se Ti mogel zadostno zahvaliti za skrb in trpljenje, ki si ga ime-la z nami?

Vsako uro si bdela nad na-mi in z materinsko ljubeznijo negovala neboljlenčke v upa-nju, ko doraste, Ti bodo vrača-li z ljubeznijo. Ali mnogo mater je, ki se je nad svojim upa-njem brklo prevarila. Imela si sinove in hčere, ki so šli po svetu, obljubljali Ti pomoč v sili na stare dni. In v večini so se te obljube razblinile v nič. Tvoj sin, Tvoja hči sta pozabila na Te in mogoče kar v kratkem času bivanja v tu-jini. Mogoče je imel tudi sre-čo v zlati deželi in priliko, da bi Ti pomagal, pa pozabil je nate, ki si trpela in ždela ob njem uro za uro. Ali ni to strašna nehalnost? Kaj si zopet doživela mati, danes, ko teče kri mladih fantov, mnogo izmed njih prva opora svoj-i mamici na stare dni in tako rekoč desna roka svoji mami-ci! A on stoji na bojišču, pričakuje smrti vsaki čas. V skrbeh in žalosti se zvišja za njim. Kdo bi Ti mogel popla-čati za vse, kar si storila za nas, in da bi se Ti mogel vsaj zadostno zahvaliti!

Malo je nas, ki Ti vračajo Tvojo ljubezen. Marsikatero materinsko oko bo mokro na dan 12. maja v spominu na svoje otroke ki jih je mnogo, ki tavajo v temi in se borijo po svetu za vsakdanji kruh se-bi in svoji družini, daleč pod zemljo v črnih jamah. Na ta dan se Te bo spominjal tudi Tvoj sin, akoravno Te je po-zabil pred mnogimi leti.

[Dragi rojaki in rojakinje! Posvetimo ta dan našim ma-teram, živim in mrtvim. Spo-minajmo se jih z ljubeznijo v

sre-u in pomislimo nazaj na naša mlada otročja leta, ko smo bili še pri njih. Ali niso bili to naši najlepši časi življe-nja pri stariših, mladi, zdravi in brez brige? Bodimo dobri in hvaležni, pomagajmo jim, kolikor je v naših močeh. Mnogo je nas, ki nam ni mo-goče pomagati z denarnimi sredstvi, pa se je saj oglašaj-mo, pišimo, saj je iz sre-a vese-la tudi samo pisma, ako ne da-jo razmere si odtrgati kakšen dolar.

Torej, imela sem namen po-svetiti par vrstic za takozvani Materinski dan in Tebi, dra-ga mamica, še živeča v Slove-niji, v Strugah pri Dobrem-polju, želim Ti na stare dni bolj srečnih in brezskrbnih dni, kot si jih imela z nami, ko smo bili še mali. Bog Ti daj doživeti še mnogokrat dan, ki je posvečen Tebi, in mate-ram po širnem svetu.

Naj zaključim s tem svoje iskromne vrstice. Pozdrav na-šim naročnikom in naročni-cam "Glasa Naroda" širom Amerike in Kanade in želim, da se pogosto oglašajo v listu, kjer radi prebiramo novice in zasledujemo življenje v naših slovenskih naselbinah.

Dalje pozdrav tudi gospodu uradniku tega priljubljenega lista, ki je najboljši naš sloven-ski dnevnik. Kdor ni še nanj naročen, naj si ga naroči, ker žal mu ne bo. Opisuje vse dnevene vesti, lepe romane, po-vrh pa še Peter Zgaga v svo-jih kolonah kakšno pošteno pove, vseh še malo preveč. Torej velja tudi njemu po-zdrav, ker se mu moramo več-krat pošteno nasmejati.

Mrs. Rosie Papež,
Dunparques, Que. Can.

OČE SE JE REŠIL, SIN IN NEČAK STA UTONILI

Med mnogimi žalostnimi do-godki, ki se dogajajo ob seda-nji katastrofalni povodnji vzdolž Dunava, poročajo o na-slednji žaloigri:

Kmet Arandjel Crnkčič, nje-gov sin Čedomir in nečak Ra-divoj so se vozili pri vasi Ve-likem Selu po naraslem Duna-ju, prevažajoč drva. S čol-nom so se zadeli ob vrbo. Stari Arandjel se je vlovil za drevo in se rešil smrti, sin in nečak pa sta utonila. Oče je prebil na vrbi vso noč in so ga našli so-seđe šele naslednjega jutra že vsega premrlega. Zaman pa so iskali trupli obeh utopljen-cev.

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— — —	\$ 2.30
200 Dinar.	— — —	\$ 4.40
300 Dinar.	— — —	\$ 6.50
400 Dinar.	— — —	\$ 8.50
500 Dinar.	— — —	\$10.25
1000 Dinar.	— — —	\$20.—
2000 Dinar.	— — —	\$39.—

Ker zaradi položaja v Evropi parniki ne-redno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, pri-poročamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
::: POTNIŠKI ODDELER :::
216 West 18th Street, New York

ZA NAROČNIKE

IMAMO ŠE NEKAJ ZASTAV,
ki so na razpolago našim naro-čnikom po ugodni ceni. Mar-i-kateri želi imeti za dom zasta-vo ob priliki
narodnega praznika.

OPIS ZASTAVNE SKUPINE

Zastava: 5 čevljev dolga in 3 čevlje široka; izdelana iz naj-boljšega blaga (cotton buting) in obrobljena ter ročno vezena, barve najbolj trpečne; vse zve-zde so šivane na obeh straneh.

Drug: iz trdega lesa, pobar-van, 7 čevljev dolg, in sestoji iz dveh delov. — Ročaj in vrh.

Naročite pri:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 W. 18th Street New York
PO POSEBNI CENI ZA
NAROČNIKE TEGA LISTA
\$2.50
(Vsi pošiljalni stroški plačani.)

Dopisi

Whiting, Ind.

Ker ravno pošiljam naročni-no, napišem tudi par vrstic o razmerah v okolici Chicaga. Ker vsakdo navadno prične z delom, kom tudi jaz. Jeklar-ne v Indiana Harbor in v So. Chicago obratujejo bolj slabo, samo po dva tri dni na teden. Standard Oil Co. in Union Tank Car Co. na Whiting obr-atujejo s polno paro. Toda novih delavcev ne potrebujejo. Če katera kompanija vzame katerega, ne sme biti starejši kot 25 let.

Tudi vreme imamo čudno. Ves april je bil mrzel; imeli smo dovolj dežja in snega. Vsi smo komaj čakali, da pride maj, pa tudi maj se do sedaj še ni nič kaj dobro obnesel. Prvega maja je ves dan sne-žilo in še drugi dan na Marijin Vnebohod, tako da smo ga do-bili za en inč na debelo in bolj na mokro. Zadnjega aprila smo imeli 74 stopinj nad ničlo, prvega maja pa samo 33 sto-pinj.

Spominjam se še iz otroških let, ko smo peli: Ljubi maj, krasni maj, konec zime je te-daj. Tukaj pa pravijo: 'April showers bring May flowers.' Toda cvetlice ne vidim nikjer. Časi se premenjajo in z njimi tudi vreme.

Ne smem pozabiti sporočiti veselo novice, da sta si obljubi-la zakonsko vzetობო Mr. Jo-seph Vitkovich iz Whiting, Ind. in Miss Lucille Pleshe iz So. Chicago, Ill. in sicer dne 20. aprila v hrvatski cerkvi v So. Chicago, Ill. Mlademu pa-ru čestitamo.

Joseph Karin.

LEPA PRILOŽNOST

Naprodaj je majhen HOTEL. Dobro vstanovljeno; lepa pri-ložnost za pravega moža, ob ze-lo prometni cesti; Route 6 bli-žu Warren, Pa. Dobro oprem-ljena gostilniška soba, obedni-ca, kuhinja in spalne sobe. — Prostor za avtomobile. — Vprašanja naslovite na: — "Hotel", c. of Glas Naroda, 216 W. 18th St., New York.

VABILO NA

PREDSTAVO in VESELICO

KATERO PRIREDI

MLADINSKI IN CERKVENI PEVSKI ZBOR V POČAST NAŠIM MATERAM

V NEDELJO, DNE 12. MAJA, 1940

V CERKVENI DORANI NA OSMI

62 St. Marks Place New York City

PROGRAM: 1. Pozdravni govor g. župnika
2. Igra: REŠITEV KRALJEVE KRONE
3. ŽIVA SLIKA "MATERE"

ZABAVA SE PRIČNE TAKO PO BLAGOSLOVU

ZA PLES IGRA JERRY'S STARLIGHT ORCHESTRA

Vstopnina 35c. — Otroci 15c

Peter Zgaga

Kdor hodi po svetu, mora imeti odprte oči in ušesa. To je potrebno. Čudno je pa, ka-ko malo se ljudje zanimajo za vsakdanjosti in za navadne stvari.

Ta ali oni ve natančno, ko-liko nadstropij ima Empire State poslopje v New Yorku ter koliko čevljev je dolga in široka "Queen Mary", v za-drego ga boste pa spravili, če ga vprašate koliko čevljev so visoke in široke sobe njegove-ga stanovanja. Izmed desetih vam bo komaj eden vedel pri-bližno povedati.

In ti, dragi rojak, ki si bil dolgih sedemnajst let, torej ves čas prohibicije, dosti več v kleti kot pa v kuhinji ali spalnici, ki si tisočkrat in ti-sočkrat planil na smrt zejen po stopnicah in klet ter se po njih truden in omagan vračal, povej mi, če veš, koliko je ti-stih stopnic? Ali jih je deset ali dvajset ali samo pet ali šest? Natančno mi povej, pa ti bom dal za kvart najboljšega.

Ali voš, koliko jih je? Nak, ne veš, kaj ne, da ne? Vidiš, pa si ob kvart najboljšega!

Ta ali oni kadi cigarete, na

katerih je kamela naslikana. Tisti, ki jih kadi, naj mi pove, (ne da bi prej pogledal zavo-jček) če mož na kameli sedi ali jo vodi za uzdo?

No, le povej mi! Kar hitro, saj moraš vendar vedeti, ker že petnajst ali dvajset let kadiš tiste cigarete in imaš zavoječ-ek vsak dan najmanj desekrat ali dvajsetkrat v rokah. Sta-vim, da ne veš, če mož jaha ka-melo ali če jo vodi za uzdo!

In ti, ki v nedeljo zjutraj ta-ko grozno divjaš, če ti je po-zabila žena pritišti gumb k sraj-ci, ti, ki so ti gumbi tako pri-sre-u, koliko gumbov pa mora biti na praznji, beli srajci, ki jo v nedeljo zjutraj oblečeš? No, koliko? Povej! Za tri več: pod vratom eden in na vsakem zapestju eden. Koliko jih je pa od vrata doli, če je srajca, kot se spodobi in si plačal zanjo že vsaj osemindesetdeset cen-tov?

Zjutraj si zavežeš zadrgo na nizkem čevlju in zvečer jo raz-vežeš, koliko je pa luknjic na čevlju, skozi katere je zadr-ga pretaknana? No, le povej, saj se večkrat postavljaš, da mar-sikaj veš!

Navdušen ameriški državljan si in vedno pripravljen umre-ti za ameriško zastavo, pa ne veš, koliko rdečih in koliko be-lih prog je v ameriški zastavi. Ali te ni sram, ker niti tega ne veš?

Vem, da nisi kaj prida ob-darjen s posvetnimi blagri — le malo je med nami takih, ki so —sempatam pa že imaš kak-šen nikel v žepu, posebno v četrtak ali petek, kadar pejdo dobiš. Ponavadi moraš vse sproti odrajati svoji skrbni ženici, kakšen nikelj pa včas-i le poskriješ, da ga imaš za hude čase. Četudi te ponoči, kadar spiš, tudi za tisti nikelj oskubne, več pa vendarle, kak-šen je nikel. Misliš, da veš, pa najbrž ne veš. V katero smer se ozira govedo na niklju? V levo ali v desno smer? Če to u-ganeš, si že precej knušen, zato te bom pa nekaj težjega vprašal: — Koliko peres ima Indijance na niklju zataknenih v la-eh? Ali eno samo pero ali dvojce ali troje peres?

Za nameček še eno vpraša-nje iz višje finance: koliko sto-tisočdolarskih bankoveev moraš pripraviti, da jih imaš mi-lijon?

Kateri mesec ima najdaljše ime? Kateri imajo po osemindvajset dni? (Boš možko re-kel, da samo februar, pa jih imajo vsi; nekateri celo po tri-deset in enointrideset!)

Vidiš, to so vprašanja, navi-dez povsem preprosta, pa mo-raš biti že precejšen tisti, če ho-češ pravilno odgovoriti.

Zdaj pa še nekaj za oevirek, pridavek in zabelo.

Svojo ženo imaš rad, kaj ne, dragi rojak? Seveda jo imaš rad, pa še kako, kajti če bi je rad ne imel, bi ne hotel biti v tvoji koži. Leta in leta sta že skupaj in prenašata življenja križe in težave. Neštokrat si jo že videl prav ob blizu, in ko ti dela pridigo, ji junasško gle-daš v oči ter skušaš s tem za-tajiti svojo krivdo.

Ko ti je pred davnimi leti rekla, da ja, si jo božal po la-seh, jo objemal in poljubljal na ustnice, na ušesa, na oči, na nos ali kamorkoli je pač prile-telo. Poznaš svojo ženo, dobro in natančno, kot je razen tebe ne pozna nihče na svetu. Že vsaj misliš tako, pa ti jaz re-čem, da jo preseneto malo po-znaš. Niti tega ne veš, kakšne barve so njene oči. Ali so si-ve, ali so modre, črne, rjave ali zelene?

Povej mi, prijatelj, če veš!

Burle Marx

O Marxu gre glas, da je naj-večji kapelnik, ki je še bil ro-jen v Južni Ameriki in je kot tak nastopil po vseh ameri-ških državah, v Nemčiji in Švici. Med drugim bo vodil tudi svojo skladbo "Fantastic Episode."

Ta koncert bo v Carnegie Hall, 57. ulica in 7. Ave., New York City. Vstopnice so po: 25, 35 in 55 centov.

Kratka Dnevna Zgodba

IZIDORA SEKULIČ:

VOJNA

Vojna. Mnogo kilometrov proti se veru, zahodu in vzhodu se bi je boj. Med stotinami milijonov ni nikjer niti ena brezskrbna in mirna duša. Milijone borec pa lahko vsak trenutek doleti ali smrt ali ujetništvo.

Ves svet je sovražnik in vsaka živa stvar je na straži. Nihče ne spi. Samo mrtvi spijo.

"Nikar naj se vam ne smilijo toliko," pravijo vojniki. "Saj to ni tako strašno. V vojni ni nič težkega in nobena stvar ne stori nič. Potegne na primer sneg, metež veter in zračno preletati. Školepati z zobmi in kleti. Naenkrat pa zažvižga granata, puške začno pokati, padajo mrtvi in ranjeni, stokaje, boj, napad, opravke, naprej, ne dajmo se — in ko pride pomoč, slišimo od tovarišev, da je to že drugi dan bitke, in potem se le vidimo, da so šotori in trenski vozovi pokriti z debelim snegom."

Ubogi vojniki, nič ne stori metež, ker je granata hujša od meteža, nič ne stori granata, ker je rana strašnejša od granate; nič jim ne stori rana, ker je smrt strašnejša od rane. LA smrt.

Zapustil si vse, da opraviš delo ljubezni in dolžnosti. In takrat, ko se je delo komaj začelo, in ko najbolj vre, ko delo še ni končano, te odnesejo brez moči zlomljenega, mrtvega. Tvoja razbita pleča niso več podpora domovini. Narobe: tvoja glava, naslonjena na ramo nekega majhnega vojaka, je zdaj sama postala breme domovini. A tvoj namen ni bil to! — Tudi junaška smrt je težka.

Šla sem zatoptjena v te misli in Bog ve, do kod bi šla, če ne bi naenkrat pritegnila nase mojo pozornost tam doli spodaj velika plavka črna, prevrtna zemlja, dva para volov ter mož in ženska. Temna, mrka, trda in suha, kakor da ju je nekaj do zalnje mrtve mesa obralo — toda boj še traja, z življenjem in smrtjo. Držita se pokonci in visoko, kakor nekaj, noge jima ne kleeajo in oko se ne boji daljave.

"Dober dan," ju pozdravim

ko prideta do nizke žive meje pred menoj.

"Bog daj," odgovori starec, starka pa samo prikimava z glavo.

"Kaj pa da ti orje žena, stric?"

"Ni drugega, pa mora ona."

Takrat se zdrzne in opazim, da je neostrižen in neobrit, ves zarastel v sive lase in brado, ter da ima ženska zavézano črno ruto.

Tako je torej. Tudi ta starka je v vojni službi.

Deloma zaradi žalosti, deloma zaradi tega, ker sta začela s povečano pozornostjo obrabiti vole da zastavita novi brazdi, nisem nadaljevala pogovora.

Z zavijanjem je bil starec prej gotov kakor starica. Ta se je očividno močno trudila s tem, da je z eno roko dvignila ralico iz zemlje in jo držala nad zemljo, medtem pa z ajasnim in z dolgim kolom v drugi roki obrnila vole, da je s tresenjem ralice raztrgala in stresla plevel, ki se je bil nabral, ter z nogo očistila s pluga zemljo, preden ga bo znova spustila in zarezala novo brazdo.

Med tem časom sem gledala njeno roko na polužnici. Ni bogve kaj pordela, niti zatekla, tudi žile na njej niso preveč nabrekli. Samo podritevala je nekoliko. A vseeno, ko sem opazovala to sorazmerno

majhno in slabo žensko roko na tem re-nem in težkem orodju moškega gospodarjenja, me je nekaj stisnilo v prsih.

Prav tako, kakor me je stiskalo v prsih dan prej, ko se je ustavil pred hišo moje sode mlinarski voz in ko sta prišla noter namesto mlinarjevega hlapca, ki je v vojni, dva dečka, stara po deset let, da bosta odnesla na voz, ako imajo kaj za v mlino.

Bila je velika vreča, polna koruze.

"Gospodar mi je odšel, jaz ga, kakor sem, ne smem dvigati, vidva pa ne moreta," je odmahovala gospodinja obenem obupano in ježno.

Eden od otrok pravi nato, da sta že na več krajih znesla tovor; samo naj jima gospodinja pomore, da pririneča vrečo do praga. Nato pa se primela oba za ročice, stisneta drug drugemu pesti, kolikor je moreta, počepneta, gospodinja jima prevale pokoneci stoječo vrečo na mišice in revčka grozta. Mišice jima trepečejo zobe sta stisnila, a drug drugega ne spustita iz oči, opominjajoč se s pogledom, da roka nikakor ne sme popustiti. In ko sta prevrnili vrečo na voz, ne moreta iztegniti prstov in razkleniti rok. Sklepi so se sprijeli kakor klešče, mišice so jima zaspale, ščemi in boli.

(Uboga otročica. Tudi ona dva sta v vojni službi.

Slovenka v državno zbornico

Prvič v zgodovini ameriških Slovencev se je okorajčila ena naših Slovenk, gospodična Jo Modic, hčerka poznane Modicove družine iz St. Clair Ave. v Clevelandu, O., ter prijavila svojo kandidacijo za državno postavodajo. Ona je ena izmed sedmih slovenskih kandidatov, ki kandidirajo za isti urad. Za vseh sedem lahko volite, ker okraj Cuyahoga izvoli 18 poslancev. Torej, če volite za vseh sedem slovenskih kandidatov, pa lahko še vseeno volite za enajst drugih, ki se vam zde sposobni za državne poslance.

To, da se je ena naših slovenskih hčerk odločila in kandidira za tako važen urad,

nam mora zbuditi ponos, da je naš narod ne samo kulture in visoko naobražen, da se lahko kosa z vsakim narodom, ampak je tudi politično zrel, da lahko postavi svoje kandidate poleg drugih.

Gospodična Modicova se že več let pridno udejstvuje v politiki in je poznana v vseh političnih krogih. Zato pa tudi upa, da bo dobila mnogo glasov tudi pri drugih narodnostih.

Ali ne bomo Slovenci ponosni, če nas bo zastopala Slovenka v državni zbornici? Gotovo da bomo! Zato pa ne pozabite oddati poleg drugih kandidatov glas tudi njej!

DANSKA METROPOLA KODANJ.

Dansko prestolno mesto Kodanj ali v danščini Kjobenhavn, ki je svoje ime prejelo po "Kaupmannahavn", "pristanišče trgovcev" leži na zapadni obali otoka Seelanda ob Oeresundu in sega na severni del otoka Amagerja. Njegova zgodovina je polna velikih dogodkov.

Komaj si je leta 1254 pridobil mestne pravice, so ga hantezi porušili. Ta usoda je doletela mesto v naslednjem stoletju še večkrat in tudi potem ko je leta 1446 postalo rezidenca, je moralo pogostoma trpeti zavoljo sovražnih napadov. Švedskemu kralju Karlju X. pa ni uspelo, da bi mesto leta 1659 zavzel.

Ko je car Pavel leta 1800 z dansko pomočjo hotel zapreti Vzhodno morje, je Anglija odstranila to nevarnost za svojo trgovino. Admiral Nelson je leta 1801 napadel Kodanj z velikim brodom in prisilil Danco, da so sklenili premirje. Isto se je ponovilo leta 1807, ko je Napoleon zahteval, naj Danska pristopi k celinski zapori. V osemdesetih letih prejšnjega stoletja je Kodanj

postal močna kopna in pomorska trdnjava.

Mesto šteje danes 850.000 prebivalcev in je najpomembnejše dansko industrijsko ter trgovinsko mesto. Istočasno je vozlišče za seelandske železniške proge. S trajektom ima železniško zvezo s švedskim mestom Malmojem preko Gjedserja in Warnemündeja pa z Berlinom. Nad vse živahen je njegov ladijski promet, ki nima zvez samo z vsemi važnejšimi pristanišči Vzhodnega in Severnega morja, tem več tudi z Islandijo, Ameriko in Vzhodno Azijo. Mesto se deli v dva dela: staro mesto z ozkimi, zavitimi ulicami na vzhodni strani luke ter na jugu ob grajskem otoku, ter novo mesto, ki so ga zgradili po modernih stavbnih in urbanističnih načelih. Znamenita je kodanjska vseučiliška knjižnica z edinstveno zbirko rokopisov iz nordijskega kulturnega kroga, a kraljeva knjižnica obsega skoraj milijon knjig. Med kodanjskimi muzeji je omeniti Thorwaldsenov muzej z deli, ki govore o umetnosti tega velikega danskega kiparja.

Starostna zavarovalnina

AKO STE VEČ KOT 65 LET STARI.

Kongres je leta 1939 napravil spremembe v socialno-varnostnem zakonu, ki prizadeva, da zlasti starejše delavce. Kakor je bil zakon poprejš, delavčeve mezde, potem ko je postal 65 let star, niso prihajale v poštev, kar se tiče njegovih starostnih zavarovalnih plačil.

Zakon sedaj določa, da od 1. januarja 1939 naprej vse mezde prihajajo v poštev brez oziroma na to, koliko je kdo star in kdaj jih je zaslužil.

To pomenja, da, četudi ste bili 65 let stari, predno je zakon stobil v veljavo, namreč 1. januarja 1937, vi morete vendarle biti vpravičeni do starostnih zavarovalnih plačil, ako nadalje delate, dokler nimate šest četrletij zavarovalnega pokritja, računajo od 1. januarja 1939. Na primer, ako ste zaslužili vsaj \$50 za

delo, ki je pokrito po zavarovanju, v vsakem izmed starih koledarskih četrletij leta 1939 in v prvih dveh četrletjih leta 1940, boste vpravičeni dobiti mesečna plačila od meseca julija 1940 naprej. Ako nimate tedaj potrebnih četrletij, morete delati še naprej, dokler jih nimate, in postati kasneje vpravičeni do plačil.

Vzemi pa drug slučaj. Recimo, da ste bili 65 let stari meseca februarja 1938 in da še vedno delate. Potrebujete 6 četrletij zavarovalnega pokritja, da ste vpravičeni po novem zakonu. Vi smete vsteti četrletja v letu 1937, kajti stari zakon je prišel v veljavo prvega dne tega leta in pod njim ste smeli vsteti ves čas, dokler niste postali 65 let stari. Ne bi mogli pa vsteti čas, potem, ko ste dosegli starost 65 let in sedanje spremembe v zakonu segajo nazaj le do 1. januarja 1939. Da dobiti kre-

dit za šest četrletij, vštete vse leto 1937, preskočite leto 1938 in vštete vse leto 1939.

To je skupaj osem četrletij, kar je več kot potrebujete za kvalifikacijo, in tako morete zahtevati mesečna plačila, kadarkoli hočete prenehati delati.

Po starem zakonu, ako ste dosegli starost 65 let, predno ste imeli potrebne kvalifikacije za mesečna zavarovalna plačila, dobivali ste enkratno odplačilo. Ako ste po novem zakonu vpravičeni do mesečnih plačil, se najprej odtegne enkratno odplačilo, ki ste ga dobili, predno začnete mesečno plačila. Na primer, ako ste že dobili enkratno odplačilo v znesku \$50 in vaše mesečno plačilo po novem zakonu bi znašalo \$25, treba dveh mesečnih plačil, da povrnete svojo enkratno odplačilo. Zato vi bi dobivali svoje prvo mesečno plačilo za tretji mesec potem, ko se vaša prošnja odobri.

Rojake prosimo, k o pošljajo za naročino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

SLIVE UBILE DEVET OSEB.

350 ton sliv je padlo v neki tovarni sadnih konserv v kalifornijskem mestu Santa Rosi na tla in je ubilo osem moških ter eno žensko. Ponesrečenci so se bili z drugimi delavci pred viharjem zatekli v pritično vežo. Silen sunek vetra je stresel tovarniško poslopje in težko breme sliv v prvem nadstropju je prebilo strop ter zgrmelo v pritičje. Trupla so izveleli iz ruševin železnih kosov, apna, stropnih desk in zmečkanega sadja.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrbani Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojine. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata.

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pina tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda nad bratom.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdis. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovence Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir grašč. — Ponarejeni bankovei.

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

CENA VSAKE KNJIGE \$1.50

10 zvezkov...\$10

Ivan Pregelj: Izbrani Spisi

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavbo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu trori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, da njegovev gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam postavlja čas slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

Naročite pri:

Knjigarni Glas Naroda
216 W. 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavne ameriškega pisatelja. Ko jo človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je pa roman na vso moč živahen in zanimiv.

Dana \$1.50

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V ITALIJO

\$ 5.90	Lir 100
11.50	" 200
17.00	" 300
23.00	" 500
55.00	" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVZGANE SPREMENBI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVRSUJEMO PO CABLE LETTERS ZA PRISTOJNO SL.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

Zaloigra v Temeniški dolini

Pred časom se je vrnil v domovino Amerikaneec Anton Zore in se v St. Juriju naselil na posestvu svojega 50-letnega brata Jožeta Zajca, po domače Pusta, lastnika treh gruntov in hiš. Zore je dolga leta delal v Ameriki, svoje prihranke pa je sprosti pošiljal Zajcu, ki je bil poročen z njegovo sestro Marijo in imel ženo štiri otroke. Dokler je Marija živeła, se je Zore počutil kakor doma. Nikoli ni bilo besede o denarju, ki ga je iz Amerike pošiljal in ki ga je bilo po ljudski govorici po vsej priliki nad 100.000 din. A ko je Marija umrla, in je Zajce pripeljal na dom mlado, brhko nevesto, tam od Mirne peči, so se začele vezi med Zorem in Zajcem krhati. Kakor vedo ljudje pripovedovati, je Zajce začel svojega svaka mržiti, ker mu je bil nekam v napoto, prav tako, pa tudi njegova lepa mlada žena. Toda Zore je bil miren, potrpežljiv mož ter se za Zajcevo mržnjo in za zbadljivke mlade gospodinje ni zmenil, ker se je čutil povsem varnega. Če bi med Zajcem in njim prišlo do razdora, bi mu svak moral odšteti lepe denarce, ki jih je Zajce v teku let po večini obrnil v svoj prid.

Ko se je razmerje med svakom in njim ohladilo, je Zore začel povpraševati za svojim denarjem. Zajca je njegova terjatev presenetila in razočarala. Izprva je skušal Amerikaneec pregovoriti in pomiriti, a ko je videl, da je prizadevanje zaman, je v svojem sren skoval sklep, da se svaka iznebi. V tem času mu je prišlo na uho, da ima Amerikaneec še v nekem denarnem zavodu naloženih okrog 50.000 din in se je živo zanimal za ta denar. Ljudje trde, da je prišel tudi do vlozine knjižice in dvignil še teh 50.000 din, vendar te govorice se ne morejo potrditi.

Prejšnji teden so ljudje v St. Juriju opazili, da Amerikaneec ni več ni na spregled. Poizvedovali so za njim na vse strani a zaman. Pri tem so sosedje opazili, da se je Zajce nekam čudno spremenil, da ves zbežan in zamišljen hodi okoli. Ni bilo dvoma, da mora ta sprememba biti z nestankom starega Amerikaneca in da mora Zajce nekaj vedeti o stvari. Za sum sosedov je zvedel tudi Zajce sam. Nedavno dopoldne je odšel zdoma, ne da bi bil povedal, kam. Slučaj je nanesel, da je kmalu nato losni trgovec in bivši župan Alojz Saje iz Velike Lake prišel v gozd nad Kukenbergom pri St. Lovrenu, kjer je bil kupil nekaj smrek za sečnjo pa je hotel pregledati les. Komaj je

stopil nekaj korakov v gozd, je na gabrovi veji uzrl viseti truplo. Ko je stopil bliže, je v obseenu — truplo je bilo se toplo — spoznal Jožeta Zajca.

O tragediji je takoj obvestil občino, ki je odredila prevoz trupla v mrtvašnico na pokopališče v St. Lovrenu. Pri mrtvem Zajcu so našli pišto, v katerem se v obupanah besedah izpoveduje zločina nad svakom a glavno krivdo vali na nekega Kovača iz St. Jurija, ki po njegovem namigavanju najbolje ve, kje je Zorevo truplo, in kje so stvari, ki so mu jih pobrali. Kakor je preiskava doslej ugotovila, je Zajce Amerikaneec s svojimi pomagateli spečega v postelji zadavil Truplo so skrili v slamo, a ko je začelo smrdeti, so ga čez kakšnih 14 dni izvlekli in ga prepeljali v neko jamo za peso na polju blizu posestva. Ko so orožniki aretirali in zaslišali nekatere osumljenke, so zvedeli, da je žalostni tvoril vozil v pesnice neki Jože iz vasi. V St. Lovrenu je prišla sodna komisija i ndr. Deceani je opravil sodno obdukcijo, nakar so obešenece pokopali.

Zaloigra v Temeniški dolini, ki je daleč na okrog vzbudila veliko pozornost, je danes — vsaj po najnovejših vesteh, ki so se razširile v Smartnem in po Litiji — dobila senzacionalen preokret. Iz Smartna poročajo da so Američana A. Zorina, ki je letos na Jožefovo izginil iz vasi St. Jurij blizu Velikega Gabra in o katerem je bila splošna sodbda, da je postal žrtve roparskega umora — prav tistega Zorea, zaradi katerega je ves obupan šel prostovoljno v smrt njegov svak Zajce — našli živega in zdravega v Smartnem.

Kakor vedo povedati te vesti, ki jih bodo še podrobneje preverili orožniki, je popoldne prišel iz Temeniške doline v Smartno z vozom posestnik Strekelj. Pri Adamičevih v Smartnem se je ustavil. Tu je namreč ugledal starega znance in sicer nikogar drugega kakor pogrešanega Amerikaneec Antona Zorea. Amerikaneec je ravno kidal gnoj, ko ga je Strekelj ves začuden ogovoril. Potem pa ga je povabil s seboj v Robasovo gostilno in mu dal za pijačo. Vprašan, zakaj je zapustil domačijo, je baje odvrnil Američan, da se mu je doma vse skupaj zamerilo, pa je šel rajši drugam. Šele pred dvema dnevo ma je prišel v Smartno, prej se je menda mudil po samotnih kmetijah v Temeniški dolini. Videti je duševno precej izčrpan in ne daje kaj posebnih razumnih odgovorov. Ko

se je pred dvema dnevo ma zglasil pri Adamičevih, so mu kot staremu popotnemu človeku dali jesti, potem pa je ostal kar pri hiši, saj se zdaj na pomlad nikjer ne manjka dela.

Strekelj je povabil Američana, naj se ročno vrne z njim nazaj v Temeniško dolino, da ga pokaže razburjenim prebivalcem. Toda Amerikaneec je odvrnil, da ne pojde več nazaj. Nato so bili o Amerikaneec obveščeni orožniki v Litiji, ki so takoj uvedli preiskavo in bodo prav kmalu dognali, ali je v Smartnem razkriti Amerikaneec res pogrešan Anton Zore, ali pa gre morda za pomoto v osebi. In če je Amerikaneec pravi, potem je spet vprašanje, zakaj je njegov svak, pokojni Zajce zadnje dni priznaval zločin in naposled obupal. Ali so ga prevarili ljudje, ki jih je najel? Ali pa se mu je zaradi popivanja v zadnjih dneh jel naračiti um? Prav gotovo bo ta zagonetna zaloigra zdaj kmalu pojasnjena.

ZIV IZ OGNJENIŠKEGA ŽRELA.

Navzlic vsem stražam je nekemu 25-letnemu Japoncu pred kratkim uspelo, da je skočil v žrelo proslulega ognjenika na otoku Ošimi, ki slovi kot ognjenik samomorilec.

Japonci, ki se niso odločili rajši za harakiri, so pred nekoliko leti kar zaporedoma skakali v ta ognjenik. Najnovejši samomorilni kandidat pa je imel srečo — ali smolo, da ni padel v žarečo žrelo, temveč je obvel na nekem skalnem pomolu. Splezati gor mu ni bilo mogoče, za nov skok v globino pa mu je zmanjkalo poguma. Šele čez dva dni ga je odkril neki čuvaj, kakršni so postavljeni nalašč za to, da odganjajo samomorilne kandidate, in z dolgimi vrvmi so potem mladega moža spravili na vrh. Izjavil je, da mu je volja do prostovoljne smrti temeljito pošla.

ČE SE NE VEŠ. ZDAJ IZVEŠ:

da se nahaja danski kralj Kristijan tudi po okupaciji Danske v svoji palači "Amalienborg";

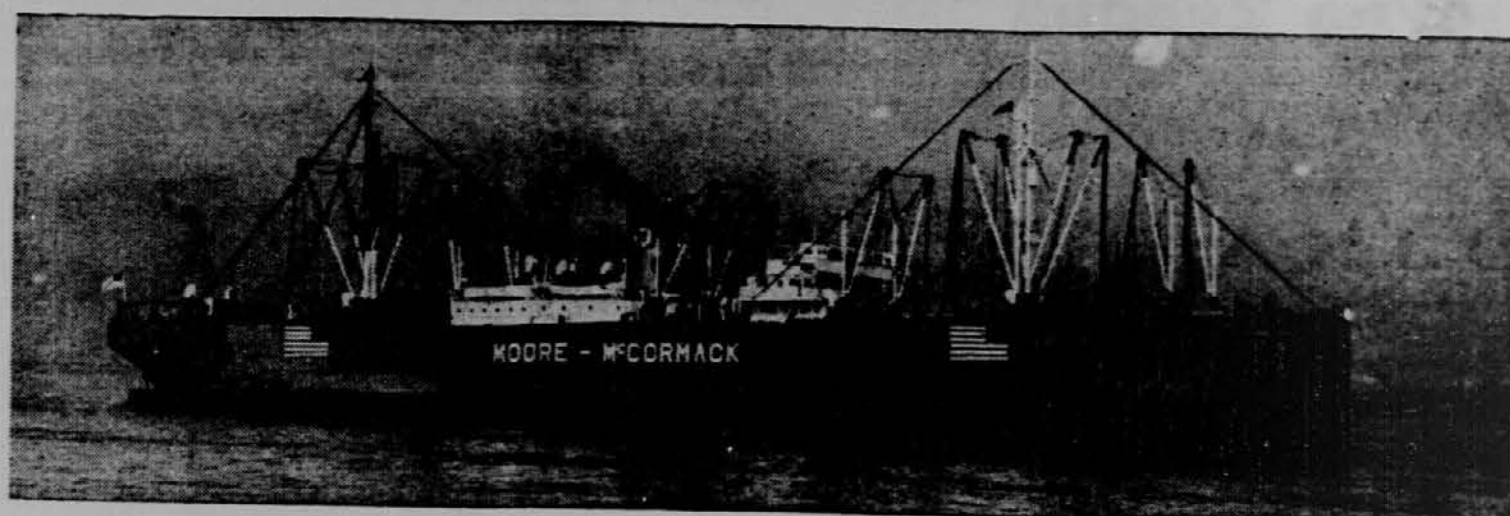
da je nemška vojska prevzela nadzorstvo nad dansko armado;

da se je na Danskem že pojavila stika za živila, katera se dobivajo samo na izkaznice;

da je Danska pred nemško zasedbo uvažala v Anglijo maslo in krmo;

da je slavni francoski pisatelj Emile Zola, katerega stoletnico rojstva je pred dnevi obhajal ves civilizirani svet, sin beneškega Italijana, ki je bil potomec jugoslovanskega kmeta iz vasi Krmčine pri Zadru, kjer živijo še danes člani rodbine Colov, odnosno Coličev.

AMERIŠKI TRGOVSKI PARNIK DOSPEL IZ NORVEŠKE.

Ameriški tovorni parnik Moor e-McCormack prihaja v newyorško pristanišče iz Norveške, kjer ga je zalotil nemški vpad. Skozi morja vojskujočih se držav je vozil brez vsake ovire.

Iz Slovenije

PONAREJEVALCI SE RAZKRINKAVAJO.

Iz Radeč poročajo 31. marca: — Radečani in Posavec živahno razpravljajo o ponarejevalcih 500 dinarskih bankovcev. Toda v interesu odločne preiskave zaenkrat ni mogoče javno razpravljati o podrobnostih. Nekaj ponarejevalcev in razpečevalcev denarja je še na svobodi. Orožniki so venomer na delu. Ker so ponarejevalci "delali" v raznih krajih, največ v Mariboru in Zagrebu, se večna preiskava počasi razširila, toda prav vsi zločinci bodo slej ko prej prišli v roke pravice.

Jožef Majhenc, posestnik na Vrhovem, se je že leta 1937 zanimal, kako bi ponarejal denar. Njegov zaveznik, Anton Žuraj, bivši zasebni uradnik, star 54 let, doma z Drenskega polja blizu Šmarja pri Jelšah, brez stalnega bivališča, je bil zaradi prevar že 14 kaznovan. Je šibke postave, vzbuja pa vtis pretkanega človeka. Njegova zanimiva izjava očituje na eni strani, kako je pridobil Majhenc za ponarejanje denarja, na drugi pa kako ga je ogoljufal in kako je razpečeval petstotake. Takole je izpovedal Žuraj:

(Nekega dne leta 1937 sem bil v gostilni Jožeta Kranjca na Vrhovem. V gostilno je prišel tudi posestnik Jožef Majhenc, pa me je po rusko nagovoril. Majhenc je bil namreč 7 let ujetnik v Rusiji. Slednjič me je povabil na svoj dom, kjer me je pogostil in dobil sem prenočišče. Čez dan sem šel po vasi popravljati ure, a hrenil sem se in prenočeval pri Majhencu. To je trajalo nekaj časa. Ob neki priliki je Majhenc prečital članek, ki je govoril o ponarejevalcih denarja ki jih niso mogli najti. Dejal sem mu, da bi bilo dobro, da bi tudi midva nekaj takega pogruntala, česar pa Majhenc ni odobral. Slednjič sem ga le pridobil in mi je po daljšem prigovarjanju dal 2000 din, da zberem navodila. Da bi ga bolje uveril, sem mu dejal, da poznami nekega inženirja, katerega bom privedel s seboj. Čez teden dni sem res privedel Antona Grašiča, ki se je predstavil za inženirja Dvoraka, svetnika pri železniški direkciji v Zagrebu. Lažni inženir mu je obljubil vse potrebne informacije, da bi pri naslednjem sestanku že lahko pričeli z delom. Nato mi je Majhenc izplačal zopet 2000 din od katerih sem dal Grašiču 1000 din, da se je vrnil v Maribor, jaz pa v Zagreb.

Čez teden dni sem bil spet pri Majhencu na Vrhovem ter mu dejal, da sem dobil še bolj šega strokovnjaka, kakor je inž. Dvorak. To da je Miletič Milo, inženir kemije v Tomasičevi ulici v Zagrebu. Ker je pot iz Zagreba do Radeč prezanudna in predraga, sem dejal, da si bomo odslej dopisovali. Majhenc je nastavljal

vsa pisma in pošiljke na tega inženirja in jih pošiljal v kovrti na moj naslov. Pozneje nisem prišel več v dotiko z Majhencem, marveč smo samo dopisovali. Majhenc je česče pisal. Tako je samo do konca leta 1937 poslal v raznih pisnih na lažnega inž. Miletiča 9500 din, kar pa sem vse spravil v svoj žep, ker inženirja Miletiča sploh ni bilo. Vsa pri Majhencu najdena pisma so moja last, s čimer hočem priznati, da sem Majhencu spravil v zмотo, da pripravljam material za ponarejanje denarja iz inženirstva, dejansko pa sem ga goljufal. Meni ni bilo znano, da je Grašič lažni inženir Dvorak, v nadaljnji dobi območil in pogolblil stike s posestnikom Majhencem na Vrhovem ter mu dobavljal potrebne stroje in aparate za ponarejanje 500 dinarskih bankovcev. Vse to se je godilo brez vsake vednosti.

PRETRESLJIVA NESREČA NA SVETJU NAD CELJEM.

Marijo Zajcevo, 38-letno posestnico na Svetju nad Celjem, je zadela strašna nesreča. Popoldne je rezala na slamoreznici. Pri delu pa jo je stroj zagrabil za krilo in potegnil k sebi. Nesrečnici je strgalo z glave najprej lase, potegnili so obraz vso kožo, ji odtrgali nos, ustnice in eno oko. Zdravji se v bolnišnici.

NOVI GROBOVI.

V visoki starosti 84 let je umrl dne 31. marca v Ilirski Bistrici Aleksander Špelar, iz daleč na okrog dobro znane družine. Pokojnik je zapustil vdovo, gospo Josipino, rojeno Vrh, in velik krog sorodstva. Bil je kremenit kraški značaj, rodoljub in zaveden naprednjak vse svoje življenje.

IV starosti 88 let je umrl v Konstanjevič ob Krki Jakob Eregeč, poštni upokojenec.

PRODANO VINO SE JE SAMO POTOČILO.

Iz Bele Krajine poročajo: — Seveda se vsak vinogradnik najbolj veseli dogodka, kadar mu uspe, da vinski pridelek ugodno proda. Pravi družinski praznik postane dan, ko se prodano vino potoči v kupceve sodove v zameno pa prodajalec dobi lepe denarce. Običajno se vse taki dogodki ob splošnem veselju in obojestranskem zadovoljstvu. Zalosten pa je primer, da se vino po nesreči ali nepredvidnosti samo potoči, kakor se je zgodilo v vasi Radovici. V zidanih gošpe Barbare Šavorjeve, ki je svoj vinski pridelek ugodno prodala v Borovnici pri Ljubljani, so bili v zaposleni s pripravi za pretakanje vina, ki bi se imelo izvršiti. V ta namen so pripravljali posodo za potrebe butare za podložitev sodov, po končanem delu pa so odšli domov. Nasled-

nje jutro se je nudil vsem zalosten pogled: v zidani, kajti bila je izdatno napolnjena s prodanim vinom, ki je izteklo v količini kakih 15 hl na ilovnata tla zidance in tvorilo pravo brozgo vina in blata. Nemara je bilo pripravljeno delo v zidanci premalo previdno, pa je zadostovalo že to, da je kdo po nepredvidnosti malenkostno zadel ob pipo, ki se je zrahljala in jo je ponosno pritisk vina potisnil iz soda.

POPRAVEK.

V mojem včerajšnjem poročilu glede poroke Mr. Charles Pirtza z Miss Sylvio Hude, je bilo namreč pomotoma izpuščeno, da svatbo (cheet), ki se vrši v dvorani znanega rojaka Mr. Frank Arneža (Astor Hall) na 66-99 Forest Avenue, Ridgewood, L. I. priredita novoporočencema na čast Mr. in Mrs. Charles Pirtz Sr. — Začetek svatbe se prične ob 5. uri popoldne 26. maja 1940. Toliko v blagohotno naznanje. S pozdravom

Ant. Svet, poročevalec.

Razne vesti.

ČUDNA TRADICIJA ANGLEŠKIH POLKOV.

(Skoraj vsak angleški polk ima poleg svojega uradnega naziva tudi kak vzdevek, ki je v zvezi s kakim dogodkom iz zgodovine polka. Škotski sesterlandski polk ima vzdevek "thin red lines". Na uniformi pa bi človek zaman iskal kakih rdečih trakov in samo poznavalci zgodovine vedo, da izhaja vzdevek iz krimske vojne, kjer so Škoti postavili tanko obrambno črto, rdečo, rdečo, zaradi njih rdečih sukenj, da bi ustavili silovit naskok kozakov pri Balaklavi. Ta bitka je ena izmed redkih, kjer so se srečali Rusi in Angličji. Slednji so bili strahovito pobiti, čeprav je Rusija naposled vojno izgubila.

Britanska garda ima vzdevek "mesarji iz Piccadilly". To spominja na neko demonstracijo v začetku 19. stoletja, ko je garda streljala v množico in si nakopala srd ljudstva. Dasi ta priimek ni bogve kako časten, je sila tradicije v Angliji tako močna, da se polk noče odreči tega vzdevka. Najbolj čudno pa je to, da se prvi pehotni polk naziva "convoy Ponceja Pilata". Nekeč v 18. stoletju je ta polk služil na Francoskem in tam so se vojaki sprli s francoskimi vojniki polka "Royal Picardie". Francozi so trdili, da je njihov polk starejši, ker izhaja v direktni črti od one rimske legije, ki je imela v Jeruzalemu stražo drugi dan po smrti Jezusa Kristusa. Angleži niso hoteli zaostati v bahatstvu in so z neizrečeno resnostjo trdili, da je prvi britanski pehotni polk direkti naslednik telesne straže Ponceja Pilata, ter je po tem takim vsekako starejši. Pri tem je ostalo in tudi vzdevek je polku ostal do današnjih dni.

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vesti potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošlje mo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
48 velikih strani:
32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma označenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kaže cell svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAKŠKE K NEMČJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov

Poslajte svojo v znakmah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:

HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami vojskujočih se držav, kakor bodo premenjene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

UMOR S SIROM.

(V mestu sira Edamtu na Holandskem je prišlo v neki izvozni trgovini za sir do prepričanja med nekim mladim delavcem in njegovo zaročenko. V prepriju je delavec, pograbil težak sir in ga zaglal dekletu v glavo. Dekle se je zgrudilo, ker ji je sir razbil lobanjo, nekoliko ur pozneje je umrla. Delavec je skušal pobegniti, pa so ga vjeli.

IGRALNICA V ZAKLO NIŠČU.

"Daily Mail" poroča o dogodku, ki priča, kako si znajo tenuni elementi pomagati tudi v današnjih časih in kako znajo tudi zaklonišča pretvoriti v torišča, kjer lahko žive sleparsko življenje.

Londonska policija je opazila, da vlada okoli nekega zaklonišča nenavadno živahen promet. Ljudje so prihajali in odhajali tudi v takih časih, ko ni bilo zatemnitve in letalskih napadov. Pred zakloniščem je sicer hodil običajno čuvaj, ki pa se ni mnogo brigal, kaj delajo in česa iščejo ljudje v zaklonišču.

Naposled so stražniki nekega dne obkolili zaklonišče in ravno pravi čas se preprečili čuvarju, da ni izginil v notranjost. Slutnje policije so se uresničile. V zaklonišču je bila po vseh pravilih prejena igralnica, kjer so posetniki igrali razne prepovedane igre za denar. Imela je srečno roko, kajti v varnem zaklonišču je našla nekoliko znanih hazarderjev ter mnogo sumljivih tipov obojega spola.

OGENJ UNIČIL KATE DRALO.

(V Glarusu na Švicarskem je zgorela do temeljev slovita katedrala, ki je bila znana v svetu posebno po tem, da je bilo v nji shranjeno posodje, ki ga je svojčas rabil verski reformator Zwingli.

19
40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

Knjigarni Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

Lahko pošljete vzorec po 2. uradni po 3. razred

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

160 strani
s slikami

Cena 50 centov

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"